

Əvvəl 1-ci sehifədə

Azərbaycan xalqının ölkəde və xaricdə kifayət qeder tanınmaması idi.

Heyder Əliyev hakimiyətə gəldikdən dərhal sonra azərbaycanlılar arasında milli birlik, xalqlı hakimiyət arasında uğurunu aradan qaldırıb vəhdət yaratmaq kimi bir problemi həll etdi. Hakimiyət strukturlarına əsasən azərbaycanlıları yerləşdirək Azərbaycan elitsini birləşdirib respublikanı tərəqqiye doğru aparmağa başladı. Respulikada iqtisadi tənzəzlün qarşısında, alter-

deyerlerin qorunub inkişaf etdirilməsinə xüsusi fikir verirdi. Bakı yaxınlığındaki "Duvanni" dəmir yolu stansiyasının adı "Qobustan"la evez olundu. Gencəde Kepez, Naxçıvanda Babek rayonları yaradıldı. Bütün rayon mərkəzlərində tarix-diyarşunaslıq muzeyləri təşkil edildi. XV əsrdə yaşamış görkəmli şairimiz İmadeddin Nəsiminin anadan olmasının 600 illili yubileyini keçirdi. Nəsiminin, Nərimanovun, C.Cəbbərinin abidələri qoyuldu. Nəsimi, Nizami, Babek haqqında filmlər çəkildi. Əbübekr Əcəmi

Böyük Azərbaycan ideali

Ulu öndər tarixi-mədani, milli-mənəvi dəyərlərin qorunub inkişaf etdirilməsinə xüsusi fikir verirdi

nativ senaye sahələri yaradıldı, neft senaye-sine xüsusi önem verildi.

Heyder Əliyev qeyri-neft sahələrinə, üzümçülük və pambıqlığın inkişafına başlıca diqqət yetirdi. Bununla da respublikanın rayonlarının inkişaf etdirilməsinə, yeni iş yerlərinin açılmasına, xalqın rifah halının yaxşılaşdırılmasına, rayon və kəndlərin mədəni simasının əydisi dirilməsinə dair strateji nü-yetlərini həyata keçirirdi.

Bütün sovet dövründə azərbaycanlılar ilk dəfə olaraq Azərbaycanda mehz Heyder Əliyev hakimiyəti illərində iqtisadi heyatda hökmən mövqə tütürdular, onların özüne inam gücləndi. Onun hakimiyəti illərində azərbaycanlıları böyük ekseriyəti vəten deyərək Azərbaycanı, paytaxt deyərək Bakını, rehber deyərək Heyder Əliyevi nezərdə tutdu. Bütün evvelki rehberlərin bacarmadığı işin öhdəsindən məharətə gələn Heyder Əliyev xalqı birləşdirməkə azərbaycanlıları içərisində komunist rehberden daha çox, milli lider olaraq qəbul edildi.

Milli kadrlann hazırlanması işinə o, məktəb və məarif işinə genişləndirilməsindən başladı. Bu məqsədilə Azərbaycan məarif sistemini milişədir, məktəb şəbəkəsini sürətli genişləndirir, gənclərin ali təhsil almaşına şərait yaradır, Azərbaycan təhsilinin qabaqcıl dünya ölkələrinin təhsil sistemi ilə elaqəsini qurmaq üçün seyrlər göstəridi. Azərbaycan KP MK büro iclasında respublika mərif nazirinin müavini Balayan yarımaz fealiyyətine görə işdən azad edildi. Orta və ali məktəblərin sayı artırıldı, 1969-1982-ci illər arasında 849 ümumtəhsil məktəbi tikilib istifadəye verildi.

SSRİ-nin en nüfuzlu ali məktəblərində azərbaycanlı gənclərin oxumağa göndərilməsi diqqət artdı. Bunların sayı 1969-cu ilə qədər 400 nefer olduğu halda, 1981-ci ilde bu rəqəm 3600 neferə çatmışdı. Bu, sebəbsiz deyildi. Çünkü Sovet təhsil sistemi dünənin en qabaqcıl təhsil sistemi sayılırdı.

Azərbaycan alimine və elmine xüsusi qayğı göstərən Heyder Əliyev bu sahədəki fealiyyətini bir neçə istiqamətdə həyata keçirirdi: elmi-tedqiqat institutlarının və elmi işçilərin sayı artırıldı, Azərbaycan elminin ölkəde və dünyada tanıtılmasına seyrlər edirdi, görkəmli alimlərin təltif edilməsinə nail olurdı, Azərbaycan tarixi, dil və edəbiiyatı üzrə tədqiqatları genişləndirilməsi teşviq edirdi, milli ruhi alimlərin təqib və təzyiqlərindən qoruyaq himaye edir, onlara yaradılıcıl şərait yaradırı, görkəmli alimlərin ev-muzeylerinə aşdırırdı.

Ulu öndər Azərbaycan Sovet Ensiklopediyasının neşrine nail oldu. Rehber işçilərin elmində, elmi adılarından səl-iştifadəsinə son qoyuldu.

Heyder Əliyev tarixi-medeni, milli-mənəvi

Naxçıvanının 850 illiyi qeyd edildi. "Yazıçı" neşriyyatı yaradıldı. Mehmed Füzüllin Kerbelada qəbirüstü abidesi bərpa edildi. Süleyman Rehimov, Süleyman Rüstəm, Resul Rza və Rəşid Behbudova Sosialist Əməyi Qehremani adı verdi.

Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 840 illiyinin keçirilməsinə Moskvada Sov.IKP MK katibi Suslov yuvarlaq rəqəm deyildir deyə behane edib icaze verdi. Heyder Əliyev demisidir ki, Nizami Gəncəvi ele bir seksiyədir ki, onun yubileyini her il keçirmək lazımdır. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, onun haqqında film çəkildi.

Hüseyin Cavidin anadan olmasının 100 illik yubileyini keçirdi (1982). Onun mezarını Sibirdən Azərbaycana getirdi. Naxçıvanda böyük fədakarlıqla dəfəni təşkil etdi, ona layiqi abidə qoydurdu.

Bu fealiyyətləri ilə respublikanın müsteqil olacağının sanki öncənən görülür, konkret işlər həyata keçirir, milli ruhu gücləndirir, Naxçıvanın qədim türk yurdu olduğunu göstərir, 30-cu illərde didərgin salınmış türkçülüyü vətəne qaytarırdı.

Heyder Əliyev en kiçik məsələlərdə bele milli mənəfəyi, milletin böyüklüyünü, yüksək mədəniyyətini, zəngin tarixi məlli olduğunu göstərirdi. Məsələn, şahidlərin dediyine görə, bir dəfə respublikada futbolun veziyəti, "Neftçi" komandasının pis oyunu müzakire olunarken Heyder Əliyev məşəqdən komandanın zəif çıxışının sebebini soruşquda o, azərbaycanlıların "süümüyün kiçik olduğunu" behane getirir. Heyder Əliyev bildirir ki, sen ne danışığını bilirsən? Üzünű KP MK-nin II katibi Puqaçova tutaraq deyir ki, bele çıxır, menim süümüyün bu Puqaçovun süümüyündən kiçikdir?

Azərbaycanda Moskvanın adamı hesab olunan bir şəxsin üzüne bele sözleri açıq şəkildə yalnız böyük azərbaycansever, milletsever və öz şəxsiyyətinə hörmət edən şəxs söyleyə bilerdi. Heyder Əliyev öz şəxsiyyətini qorumaq və ucaitmaqla azərbaycanlıların mənəvi keyfiyyətləri, özlərinə inamını gücləndirir və yüksəldirdi. Heyder Əliyev bütün azərbaycanlıların gözündə qeyrət remzidir. Ümumiyyətə, Heyder Əliyev fealiyyətinde milli tarixe, mədəni irsə qayğı, xəlqın milli ruhunun, qan yaddasının dırçəldilmesi mühüm yer tuturdu. Bu sahədəki fealiyyəti onun böyük milletsever olduğunu gösterir, gelecek müsteqil dövlətçiliyin temellerini hazırlayırdı.

Əbülfəz QULİYEV
AMEA-nın müxbir üzvü, professor

Ulu öndər Azərbaycan gəncliyinə həmişə böyük qayğı ilə yanaşırırdı

Gənclər her bir xalqın geleceyini və inkişaf yolunu müyyən-leşdirir, cəmiyyətin ictimai-siyasi hayatı yaxından iştirak edən aparıcı tebeqədir. Tesadüfi deyil ki, müasir dövrdə gənclər və idman sahəsində qazanılan uğurlar dövlətərin ümumi inkişaf seviyyəsini, iqtisadi-siyasi potensialını müyyən-leşdirir. Dünyanın bütün sivil cəmiyyətlərində gənclərin mənəvi təbliyesi, onların sağlamlığıının qorunması baxımdan bu strateji sahələrə xüsusi qayğı ilə yanaşılır. Azərbaycan xalqının ümummilliliyi Heyder Əliyev her zaman gənclərə malik olduları qabiliyyət və intellektual imkanları müqabilində geniş meydan verməyin tərefdarı kimi çıxış etmiş, bu tebeqəye daim böyük diqqət və qayğı ilə yanaşmışdır.

baycanda gənclərin problemlərinin kompleks həlli, onların cəmiyyət hayatında laylılıq tebeqə kimi iştirakının temin olunması, milli adət-anənələr, saf dəyerlərə bağlılıq üçün dövlət seviyyəsində bütün zəruri tədbirlər həyata keçirilir. Bu gün gənclər ictimai heyatın en müxtəlif sahələrində öz potensiallarını gərcəklişdirmek imkanlarına malikdirlər. Bir çox sahələrə dövlət qulluquna qəbul test üsulu ilə apanır. Gənclərimiz orduya hevesle gedir və yaxşı herbici kimi yetişir. Bu da işgal altında olan Azərbaycan torpaqlarının iştiraklanan an herbil yolla geri qaytarılacağına hansı şübhə yeri qoymur.

Gənclərin yetişdirilməsi her bir ölkə üçün en başlıca məsələdir. Çünkü gelecekdə ökənin geleceyi, təqiblərə baxımdan asılı olacaqdır. Biz gənclərdən yalnız bir şey tələb olunur ki, yaxşı oxuyaq, bilikli, savadlı olıq, vətənimizə sadıq olub fealiyyətimizə bu gün və gelecekdə ökənin inkişafına xidmet göstərək. Naxçıvan Muxtar Respublikasında da biz gənclərə dövlət qayğısı en yüksək seviyyəyədədir. Muxtar respublikada son illər onlara yeni, her cür şəraitə malik olan məktəblərin tikiləsi və ya esaslı temir olunması, ali təhsil şəbəkəsinin genişləndirilməsi də vətəlimizin naxçıvanlı gəncləre en böyük töhfəsidir. Bu gün muxtar respublikamızın kendlərində tikilib istifadəyə verilən müasirlipli məktəbler ökəminin paytaxtı Bakı şəhərinin mərkəzində məktəblərin fərqlənməri. Bu məktəblərdən en müasir kompyuterler quraşdırılmış, internet şəbəkəsinə qoşulmuşdur.

Muxtar respublikamızda gənclərin herb-i-vətənpərvərlik təbliyesinə de böyük önem verilmiş, bu məqsədilə Heyder Əliyev adına Herbi Lisey bəy nəqliyələrə normalara cavab verəcək şekilde yeniden qurulmuşdur. Bundan başqa, idmanın bütün növleri üzrə muxtar respublikamızda idman federasiyaları yaradılmış və bu federasiyalar müxtəlif yarışlar keçirərək muxtar respublikada idmanın kütləviyyətinə, perspektivli idmançıların aşkar edilməsinə nail olmuşdur. Son illərdə muxtar respublikada gənclik dövlət quruculuğu və idarəetmə işinə de daha feal şəkildə cəlb olunmağa başlamışdır. İndi Naxçıvan Muxtar Respublikasında bir çox rehber və ziflərde gənclərin qabaqcıl nümayəndələri çalışaraq müsteqil dövlətiyin qurulması və möhkəmləndiriləsi işinə öz eməklerini serifdir. Tam eminliklə deyə bilerik ki, cənab İlham Əliyevin etrafında six birlişən gənclərimiz yeni zirvələr fəth edəcək, onlara beslenən inamı layiqincə doğrudur. Azərbaycan hakimiyətinin gənclərə qayığının növbəti təzahürüdür.

Bütün bunlar göstərir ki, Azer-

BAZAR
NDU-nın III kurs tələbəsi

ƏLI CAVADOV

Əvvəl 1-ci sehifədə

çörəyini yeyib, suyundan içirik. Ancaq Vətən yalnız üzərində yaşanılan torpaq parçası olaraq qəbul edilməz. Bir məilletin yurdutub müstəqil bir şekilde həyatını sürdüre bilməsi üçün uğrunda mücadid apardığı torpaq parçasıdır vətən. "Torpaq, əgər uğrunda olan varsa, vətəndir" sözüyle anlıdan mənə budur. Vətənin hər insan üçün mənəsi böyükür.

Vətən sevgisi insanların bir-birinə bağlayan ən güclü vasitə, bir millətin həyat fəlsəfəsidir

Azərbaycan xalqının vətəninə olan sevgisi və bağlılığı isə tarixi bir gerçəklilik, onu digər millətlər içərisində üstün edən ən ali xüsusiyyətlərdən biridir

Vətən deyince axan sular durur, millet olduğumuzun fərginə vanın. Vətən sevgisi qəbələ atışlarımla diliimizi titretməsdir. Özündən, dünənda var olan her şəyden çox onu sevməkdir. Ümidiñ qaynağı, uğrunda her şey edə bilməkdir. Bir sözü, vətən sevgisinə sevgilərin en böyük, buludların arasındakı sənəsizlik. İçimizde hiss etdiyimiz istilikdir. Vətən sevgisi insanların bir-birinə bağlayan en güclü vəstidir. Belə də insanların en önemli qidası, bir milletin həyat fəlsəfəsi, həyatın özüdür. Vətən xalqın beşkəndən mezarə qədər yaşadığı en gözəl yer, milli varlığın sənəsizlik qədər yaşadıldığı gözel bir mekanıdır.

Vətən və vətənperverlik aňlaşılan geniñ bir mövzudur. Bir az da dini cəhətdən baxaq. Dinimiz İslama da bu anlayışlara böyük önem verilir. İslam peygamberi Həzəri Məhəmməd (s.e.s) doğulub-böyüdüyü Məkkə üçün "Allaha and olsun ki, sen Yer üzünən en xeyirli ve Allah qatın da en sevimli yerişen. Əger qövüm tərəfindən çıxarılmamış ol-sayıdım, sendən ayrılmazdım" buyuraraq Vətənenə olan sevgisini dile getirmişdir. Həzəri Əli isə buyurmuşdur. "Size şəxson pişik edən bir düşmeni bağıslayın. Ancaq vətəninə və milletinə pişik edən birini heç vaxt bağıslamayın". Tesadüfi deyil ki, İslam dinində peygamberlikdən sonra en yüksək mərtəbə kimi şəhidlik göstərilmiş, şəhidlərin sorğu-sualsız cənnətə getdiyi buyurulmuşdur. Allah-taala vətəni müqaddes bilməsədi, onun

uğrunda şəhid olanı cennetle mükafatlandırırdı. Şəhidlik ölümün en uca məqamıdır. Allah-taala yanında şəhidin məqamı çox yüksək, mükafatı təsəvvür edilməyəcək qədər alıdır. "Qurani-Kərim"də bu haqqda bir çox ayələrdə məlumat verilməkdədir. Əl-imran surasının 169-cu ayesində deyilir: "Allah yolunda öldürülən keslərin ölü olduqlarını qətiyyən zənn etmeyin. Gerçek-

raxlığı en önemli mireslərdən biri de vətən və millet sevgisidir. Bu deyərli mirası qorumaq və onu bizim milletə layiq bir mərtəbəyə yükseltmək üçün ulu öndərin yolu ilə getmeliyik. Ancaq "Men vətənimə seviriem", "vətənperverəm" kimi sözlər vətən sevgisi olmaz. Sırr deyil ki, hər bir vətəndaşın vətən anlayışını düzgün dərk edərək ona bütün varlığı ilə bağlı olması ilk növbəde

"Azərbaycan xalqının vətəninə olan sevgisi və bağlılığı isə tarixi bir gerçəklilik, onu digər millətlər içərisində üstün edən ən ali xüsusiyyətlərdən biridir

de onlar diridirlər və Rebbin hüzurunda rızqləndirilməkdərlər".

Peyğəmberimiz Həzəri Məhəmməd (s.e.s) bir hedisi-şərifində şəhidlik haqqında buyurmuşdur ki, cennete giren heç bir müsəlman bir də bu dünyaya geri dönməyi arzulamaz. Ancaq şəhidlər yeniden bu dünyaya dönmək isterler ki, bir daha şəhid olsunlar. Şəhidlik çox uca bir mərtəbedir. Həle İslamin ilk illerindən beri qelbinde Allah, vətən sevgisi olan müsəlman şəhid olub bu uca məqamə qovuşmağı arzulamışdır. Şəhidlik Allah, vətən sevgisi ile alış-bayan könülərin arzusu, isteyidir. Bir sözü, şəhidlik bir düşündür, bir mənəvi yüksəklik seviyyəsidir. Əger bir xalqın ruhunda şəhidlik anlayışı varsa, insanlar Vətən yolunda Ölümə bacarırlar, o xalqa zəval yoxdur. Azərbaycan xalqının vətəninə olan sevgisi və bağlılığı isə tarixi bir gerçəklilik, xalqımızı digər xalqlar arasında üstün edən ən ali xüsusiyyətlərdən biridir. Bu bize şəhəri tariximiz, en qiyməti miraslarından bırdır. Ata-babalarımızı esrər boyu atın tərkindən endirmeyen bu ideal olmuşdur. Bu yolda heç bir çətinlik onları yollarından döndürməmiş, qan tökmüş, savaş vermişler. "Men hemiñ fəxr etmişəm, bu gün de fəxr edirəm ki, men Azərbaycanlıyım" deyən və Səmed Vürğunun "Azərbaycan" şeirini səsləndirərkən heyəcandan səsi titrəyən ulu öndərimiz Heydər Əliyevin vətən sevgisi hər kas üçün nümunə olmalıdır. Ümummilli liderimizin bize bu-

həmin şəxsin öz mənəvi-exlaqi keyfiyyətləri, şəxsiyyət kimi cəmiyyətdə qazandığı nüfuzu, ailede, işde, ictimai fealiyyətdə elə etdiyi müsbət göstəricilərə köklü surətdə bağlıdır. Bir sözü, əsl vətənperver olmaq üçün mənəvə oldugun xalqın esrər boyu formalılmış milli-mənəvi deyərərinin qorunub saxlanması, milli dövlətçilik enerənlərinin inkişaf etdirilməsində, azərbaycanlıq ideyəsinin təbliği, ümumbeşeri deyərlərə inteqrasiya proseslərində milli ideologiyinin, milli şurun, milli özünüdürkin formalşaması istiqamətində hər kes öz sözünü deməlidir. Ən başlıcası, Vətən qarşısında öz borcunu yerine yetirmək isteyən hər bir vətəndaş cəmiyyətdə tutduğu mövqədən, vezifədən, səsli vəziyyətdən, dini və siyasi mənşəbiyləndən asılı olmayaq vətəne olan məhabəttini konkret işlə səbuba yetirməli və ümummilli mənafələri şəxsi mənafələrdən üstün tutmağı bacarmalıdır.

Vətənperverlik ailede başlayır, məktəbdə formalşır, həyatda reallaşır. Onun üçün hər bir insan öz əvladına, dostuna, etrafındaki bütün insanlara bu hissə anlatımlı, vətəni sevməyi öyrətməlidir. Olduğumuz hər yerdə vətənperverlik ruhunu aşılmalıdır. Çünkü biz azərbaycanlıq və genc nəsil olaraq geleçək bizim elimizdir. Şair yaxşı deyib:

**Vətəni sevmeyən insan
olmaz,
Olsa da ol şəxsde virdan
olmaz.**

Şəbnəm HƏSƏNƏLİYEVƏ

Ötən ilin yekunları müzakirə olundu

diçə cəmiyyətde dəha da sürətli inkişaf edən siyərtə grupp, şəxsi siyərtə üzər 27,6 faiz 2008-ci ilde müqayisədə artıq siyərtə tədiyəsi toplanmışdır.

Məlumdur ki, siyərtə hem könlüllü, hem de mecburi növər üzərə həyata keçirilir. İcbari siyərtələr Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə həyata keçirilir. İcbari siyərtələr o həllər üçün nezərdə tutulur ki, burada aynan vətəndaşların deyil, cəmiyyətin bir çox üzvərinin mənafələri qorunur, təmin olunur.

Bu gün həyata keçirilən könlüllü siyərtələr ki, bu siyərtə növər üzərə şəhər tərəflər arasında bağlanmışdır və razılıqlılaşmış müqavilə ilə müəyyən edilir.

Naxçıvan MR Dövlət Baş Siyərtə Agentliyi üzər 2009-cu ilde müqayisədə ümumilikdə 25,2 faiz artaraq siyərtə tədiyəsi toplanmışdır. Baş Agentlikdə 2009-cu ilde siyərtənin ayn-ayn növər üzərə hüquqlı şəxslərin, eləcə də fiziki şəxslərin mal və mülkərinin qorunmasına əsas amili emlak siyərtəsi üzər 23,4 faiz, əsas məqsədi insanların həyatını xəstəlik və bedbəxt hadisələrdən qorunması olan və get-

23,9 faiz 2008-ci ilde müqayisədə artıq siyərtə tədiyəsi toplanmışdır. İcbari siyərtələrdən 2009-cu ilde yanğından icbari siyərtəsi üzər 69,8 min manat tədiyə toplanmışdır ki, bu da 2008-ci ildeki 24,8 min manatdan 2,5 deyə artıqdır. Könlüllü siyərtələrdən bedbəxt hadisələrdən siyərtəsi üzər 2009-cu ilde 77,4 min manat və yaxud 2008-ci ildeki 71,1 min manatdan 8,9 faiz artıq siyərtə tədiyəsi toplanmışdır. Agentlik icbari və könlüllü siyərtələrin inkişaf üçün yaranmış imkandən istifadə ederek 2009-cu ilde 2008-ci ilde müqayisədə ümumilikdə 3986 adəd artıq siyərtə müqaviləsi bağlamışdır. İcbari siyərtələr üzər 711 adəd, könlüllü siyərtələr üzər 3275 adəd siyərtə müqaviləsi 2009-cu ilde 2008-ci ilde müqayisədə artıq siyərtə müqaviləsi bağlanmışdır.

Sara ƏZİMOVA

Enerji təchizatında problem yoxdur

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Agentliyində keçirilən yığıncaqda bu barədə ətraflı danışılmışdır

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Agentliyində öten ilde görülen işlər və qarşıda duran vəzifələrin müzakirəsi ilə bağlı kollegiya iclası keçirilmişdir. Tədbiri giriş sözü ilə agentliyin baş direktoru Yasin Səfərov açaraq öten ilde görülen işlər haqqında geniş maruzə ilə çıxış etmişdir. Qeyd olunmuşdur ki, öten il erzində muxtar respublikanın elektrik şəbəkələrinə 546,7 milyon kvt.saatı İran İsləm Respublikasından alınmış, 93,3 milyon kvt.saatı "Araz" Su Elektrik Stansiyasında, 370,6 milyon kvt.saatı Naxçıvan Modul Elektrik Stansiyasında, 9,8 milyon kvt.saatı Naxçıvan Qaz Turbin Elektrik Stansiyasında, 5,6 milyon kvt.saatı Vayxır Su Elektrik Stansiyasında istehsal edilmişdir. Türkiye Respublikasına 125,3 milyon kvt.saat, İran İsləm Respublikasına 49,4 milyon kvt.saat elektrik enerjisi ötürülmüşdür. 2008-ci ilde müqayisədə sərf edilən elektrik enerjisinin miqdarı 1,7 milyon kvt.saat və ya 0,45 faiz az olmuşdur.

2009-cu il erzində texniki itki nəzərə alınmaqla işlədiciilər dəyəri 18 milyon 285 min manat təşkil edən 304 milyon 747 min kvt.saat elektrik enerjisi ötürülmüşdür. Elektrik enerjisi satışdan 18 milyon 533 min manat vəsatit toplanmışdır, enerjinin dəyərinin ödənilmesi 101,36 faiz teşkil etmişdir. 2008-ci ilde bu göstəriç 97,77 faiz olmuşdur. Öten il erzində ehalidən 6 milyon 336 min manat, əzələ qurumaldan 1 milyon 12 min manat, müssəsə və təşkilatlardan 3 milyon 647 min manat vəsatit toplanmışdır. Naxçıvan MR Dövlət Məliorasiya və Su Təsərrüfatı Agentliyindən 6 milyon 783 min manat, Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyindən 755 min manat vəsatit daxil olmuşdur.

Muxtar respublikanın təbii imkanları külək və güneş elektrik stansiyalarının tikilib quraşdırılmasına imkan verir. Külək elektrik stansiyalarının tikilmə imkanlarını dəqiq araşdırmaq üçün nezərdə tutulan yerlərdə müxtəlif hündürlüklərdə kileyin süriti, istiqaməti, rütubət və temperatur seviyyələri müasir cihazların köməyi ilə en azı bir il müddətində Avropada bu işlə meşğul olan və ölçü işlərinin nəticələrinə görə şəhədətname (sertifikat) veren şirkətlər tərəfindən aparılmalıdır. Güneş elektrik stansiyalarının tikilib quraşdırılmasına hər birinin gücü 40 meqawat olmaqla 2 elektrik stansiyası tikib quraşdırmaq mümkün kündür. Gilançay və Naxçıvançay üzərində, Batabat zonasında yeni su elektrik stansiyalarının tikilməsi, Arpaçay su anbarının çıxışında yenidənqurma işləri aparmaqla yeni SES-lərin tikiləsi imkanlarının da artırılması diqqət merkezində saxlanılır. Naxçıvan şəhərinin mərkəzi hissəsində ise yüksək və əlqə gərginliyi elektrik verilişli xətərinin kabel xətəri ilə evez edilməsi işlərinin de davam etdirilməsi planlaşdırılır. Avadanlıqların ekseriyəti fiziki cəhətdən köhnəliş 110 kilovoltluq Naxçıvan və Şərur yanımstansiyalarında yenidənqurma işləri aparılması nezərdə tutulur. Elektrik enerjisi təchizatında böyük fasilələrə yol verilməsi üçün aylıclarca sahələrdə yeni transformator yanımstansiyalarının qoymulması, elektrik verilişli xətərinin çökülməsi, kütə və xiyanəblərin, parkları işıqlandırılması seviyyəsinin yaxşılaşdırılması, mövcud transformator yanımstansiyalarının qoymulması, elektrik verilişli xətərlərdən cari temir işlərinin təşkil, kommutasiya aparalarının qoymulması, çəpərləmələrin qaydaya salınması sahəsində kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi işləri davam etdirilir.

Sonra mərəzə ətrafında çıxışlar dinişlənmişdir.

Səbühi HÜSEYNOV

Əvvəl 1-ci səhifəde

gösterilən dövlət qayğılarından bəhrələnərək daxili bazan tələbatı uyğun yüksək keyfiyyəti yerli tikinti materialları ilə təmin edən müəssisələrdən biri de 2005-ci ilde heyata vəsiqə alan "Gəmiqaya Daş Məhsulları Travertin Sənaye Kompleksi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətidir.

Babek rayonunun Araz kəndi yaxınlığında yerləşen "Gəmiqaya Daş Məhsulları Travertin Sənaye Kompleksi"ne getmədə məqsədimiz burada istehsal prosesi ilə yaxından tanış olmaqdır. Müəssisənin direktoru Rövşən Hüseynov bizimlə səhəbtində qeyd etdi ki, bu müəssisə son illar muxtar respublikamızda heyata keçirilən genişməyən quruculuq tədbirləri nəticəsində yerli tikinti materiallarına olan tələbatın ödənilmesi zərərindən yaranmışdır. Mühüm əhəmiyyətli istehsal sahəsinin zəruri avadanlıqlarının alınmasına və tikinti-quraşdırma işlərinin aparılmasına Sahibkarlıq Kəmək Fondundan dövlət maliyyə dəstəyi göstərilmişdir. Türkiye Respublikasından müasir texnoloji avadanlıqlar alınıb getirilərək quraşdırılmışdır. Neticədə istehsal texnologiyası müasir avadanlıqlarla evez edilən, gündelik istehsal gücü 500 kvadratmetr olan daha yüksək keyfiyyəti

travertin istehsal olunurken yeni sex fealiyyəte başlamışdır. Üz-lük travertin daşları sexi 5000 kvadratmetr tikili əraziyi olan geniş bir istehsal müəssisəsinə çevrilmişdir. Regionumuzda apanlanan genişməyən qurucu-

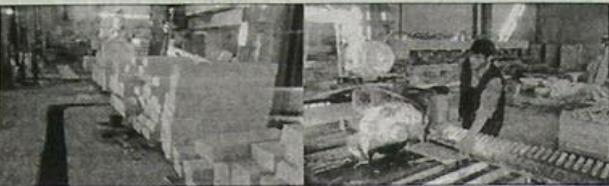
məsi ayrı-ayrı ölkələrdən alınib getirilen tikinti materiallarına xərcənən vesaitin muxtar respublikamızda qalmışsa olverisişli şərait yaratılmışdır. Bu işsət materialları artıq muxtar respublikamız üçün kifayət qədər isteh-

sal olunmuşlardır. Müəssisənin istehsal etdiyi məhsullara olan tələbatı ödəmək, sifarişləri vaxtında və keyfiyyətə yerine yetirmək məqsədi ilə kollektiv mövcud imkanlardan səmərəli istifadə etməye çalışmış, ötən il 4 milyon 658 min 253 manatlıq məhsul istehsal etmişdir.

Istehsal prosesi ilə tanış ol-dug. Sex müdürü Sultan Vəliyev dezgahları göstərərək müasir texnoloji avadanlıqların məhsulun keyfiyyətə istehsal olunmasında müümən rəsəd oynadığını bildirdi. Əlavə etdi ki, blok şəklində sexi daxil olan xammal ilkin olaraq müyyən ölçülərdə kəsili, cılıclar. Beş mərhələdə ayrı-ayrı dezgahlarında keçidkən sonra sifariş uygın formalarla salınaraq dekorativ bardur, travertin döşəmə, çapçı daşları, sütunlar və müxtəlif formalı fi-qurlar istehsal edilərək anbara təhvil verilir. Oradan ise sifarişçilərin üvanlarına-muxtar respublikada fealiyyət göstərən tikililərə təqdimatlıdır.

Bir sözü, yerli xammallandırma səmərəli istifadə muxtar respublikamızda aparılan quruculuq tədbirlərinin dənədən təmin olunurlar. Əsasən etraf şəhər məntəqələrindən olan işçilərin gediş-gelişi qayğısına da qalınmış, müəssisə tərəfindən avtobus ayrılmış, mövsümü elə-

qədər olaraq iş paltarları ilə te-

Keyfiyyət əsas amildir

luq tədbirləri nəticəsində müəssisənin istehsal etdiyi məhsullara olan tələbatın dənədən da artıq bildirən müsahibim onu da əlavə etdi ki, muxtar respublikamızın təbii sərvətlərindən dənəsərəli istifadə etmek üçün yenisi sexin istifadəyə verilmesi zərureti yaranmışdır. Bu məqsədile İtalyanlı müasir texnoloji avadanlıqlar almış getirilərək quraşdırılmışdır. Yeni xəttin istifadəyə verilməsi ilə eləqədar olaraq əlavə işçi qüvvəsi cəlb edilmiş, istehsalın hecmi artırılmışdır. Bu da neinki daxili tələbatı dəyəri, eyni zamanda istehsal edilən məhsulların hem de ixrac olunmasına olverisişli şərait yaradır.

Yeni müəssisənin işe düş-

sal edilir və tikinti obyektlərinə göndərilir. Eyni zamanda, müəssisənin işe düşməsi əhalinin məşğulluğunun təmin olunmasında da müümən rəsəd oynayır. Müəssisənin fealiyyətə başlaşması xammalın yerləşdiyi Kəngərli rayonunun Qarabağlar kəndində yerləşən daş karxanası da daxil olmaqla yenisi iş yerlərinin açılmasına olverisişli şərait yaratılmışdır. Müəssisədə hərəkətə hazırlıqda 104 nəfər çalışır ki, onlar da yüksək eməkhaqqı ilə təmin olunurlar. Əsasən etraf şəhər məntəqələrindən olan işçilərin gediş-gelişi qayğısına da qalınmış, müəssisə tərəfindən avtobus ayrılmış, mövsümü elə-

qədər olaraq iş paltarları ilə te-

Kərem HƏSƏNOV

Gigiyena tədbirlərinin bəhrəsi

Sədərək yolu xələdində yoluxucu xəstəliklər qeydə alınır

Sədərək Rayon Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzində əhəlinin sağlamlığından qorunması, müyyən yoluxucu xəstəliklərin baş vermeməsi və yayılmaması, torpağın, suyun çirkənlenməsinin qarşısının alınması üçün qabaqcadan illik iş və perspektiv tədbirlər planlanan, sanitər sağlamlaşdırıcı tədbirlər hazırlanır və heyata keçirilməsinə nəzarət edir. Əhəli arasında müyyən yoluxucu xəstəliklərin baş vermeməsi və yayılmaması üçün qabaqcadan pərvandiləmə tədbirləri aparılır.

Mərkəzin direktoru Yaver Sultanovun bildirdiyinə görə, yoluxucu mədə-bağırsaq, parazit və zoonoz xəstəliklərin qarşısının alınmasında seksi gigiyena qaydaları ilə yanaşı, dezinfeksiya tədbirləri aparılmasının rolu əvəzsizdir. Bu sahədə kollektivimizin üzərində müümən vəzifələr

kabulunun axıdıldıgi yerlərdə dezinfeksiya tədbirləri aparılır. Keçən il 1108 obyektdə 14100 kvadratmetr sahada dezinfeksiya tədbirləri heyata keçirilmişdir.

Yoluxucu mədə-bağırsaq xəstəliklərinin yayılması su faktoru xüsusi epidemioloji əhəmiyyət kəsət edir. Rayon əhalisinin içmeli suya olan tələbatı əsasən yaşayış məntəqələrində fealiyyət göstərən 80-dən artıq subartezian quyuşus və məhəllələrə çəkilmiş su krantları vasitəlidir ki, onların çirkənəmə əhəmiyyətli olğuda az olsa da, həmin su obyektləri əməkdaşlarımız tərəfindən daim nəzərdə saxlanılır. Bu obyektlərdə müntəzəm olaraq dezinfeksiya tədbir-

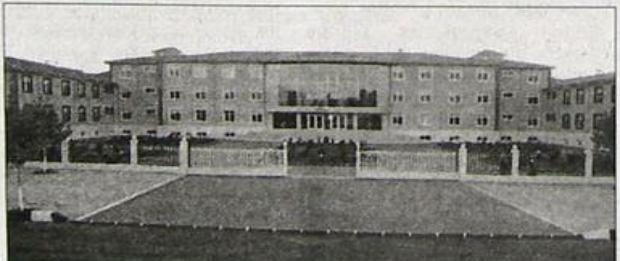
lerinin aparılması ilə yanaşı, yaymövsumu ərzində qrafik əsasında su nümuneleri götürürək kimyevi və bakterioloji fealiyyəti öyrənmək üçün Naxçıvan MR Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzindən gəndərillir. Yay mövsumundə mal-heyyan saxlanan yerlərdən və otaq sahələrindən torpaq nümuneleri götürürək qaraya xəstəliyin görə müəyinə olunmaq üçün muxtar respublikə TEM-in xüsusi təhlükeli xəstəliklər laboratoriyasına göndərilir. Bu məqsədile 2009-cu ilde 72 su və 64 torpaq nümunəsi müəyinə olunmuşdur. Görülen tədbirlər nəticəsində rayonda yoluxucu xəstəliklər qeyde alınmamışdır.

fasi, mədə-bağırsaq, sümük-oy-naq xəstəliklərinin müəyinə edir. Diagnozda dənədən daqiq müyyənüşədir.

Slovakıyanın istehsalı olan "Venar.media" karkor aparatı işə xəstəxananın eməliyyat otaginda yerləşdirilmişdir. Anestezioqloq Cavid Ələsgərov mərkəzləşdirilmiş qaz oksigen və hava membranlı kompressor vasitəsilə carriyə fealiyyətlərinin uğurla keçməsinə nail olur.

Əlbətə, rayon sakinləri mərkəzi xəstəxanada heyata keçirilən bu kimi tədbirləri insan amilinə göstərilen dövlət qayğısının əyani ifadəsi kimi dəyərləndirirlər.

Cəfər ƏLİYEV

Yeni apartalar quraşdırılmışdır

İnsan sağlamlığı cəmiyyətin sərvətidir. Yalnız sağlam olanlar xalqın xeyrinə qurub-yaratmaq üçün özünü yaradıcı imkanlarından tam istifadə edə bil-

ler. Ona görə də tibbi xidmətin müasir standartlar seviyyəsində qurulması, vətəndaşların sağlamlığının etibarlı təminatı, sehiyyə ocaqlarının fealiyyətinin da-

şub. Belə ki, onlar üçün muxtar respublikada bərpə, regional məsələt mərkəzləri yaradılıb, yeni obyektlər tikilib. Bu obyektlər müasir standartlara uyğunlaşdırılmışdır.

Bele obyektlərdən biri da ötən il inşasına başlanan fiziki quruları insanlar üçün Naxçıvan Regional Informasiya Mərkəzi-

dır. Zirzəmi ilə birlikdə 3 mərtəbə ibarət olan binada inşaat işlərini "Gəmiqaya" MMC heyata keçirir. Obyektdə hörgü işləri esasən başa çatdırılmış, çardaq hissə vurulmuş, suvaq işlərinin görülməsi, qapı və pəncərələrin

Sağlamlıq imkanları məhdud olan vətəndaşlarımız üçün yeni bina tikilir

salınması, kommunikasiya xəstəlinin çəkilişin üçün hazırlıq işlərinin başlanmasıdır. Müasir arxitektura üslubunda inşa olunan binanın ilin birinci yarısında təhvil verilmesi planlaşdırılır.

Səbuhi HÜSEYNOV

Bank xidmətinin seviyyəsi yüksəlir

Məsərətli respublikamızda fealiyyət göstərən banklar ötən il de öz işlərini günün telebələri seviyyəsində qurmağa sey göstərmə, əhaliyə nümunəvi xidmət göstərməye çalışmışdır. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bank Naxçıvan Muxtar Respublikası idarəesindən aldığımız məlumatda görə, bankların eməliyyat kassalarına daxil olan nağd pul hasilatını artırmaq və emissiyanın artım tempinin aşağı salınması istiqamətində bir sıra məqsədönlü tədbirər heyata keçirilmişdir.

Qeyd edək ki, 2009-cu ilde bankların kassa medaxili 159 milyon 507 min manat olmuşdur. Bu, evvelki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 53 milyon 564 min manat çoxdur. Bəhs olunan dövrdə vətəndaşların əməkhaqqı, pensiya və təqəddürlərin artırması, eyni zamanda, muxtar respublikada aparılan tikinti-quruculuq işlərinin geniş vüset alması ilə əlaqədar 2009-cu ilde bankların kassa mexarıci 437 milyon 633 min manat olmuş və ya 2008-ci ilde müqayisədə 18,3% artmışdır. Emissiya 64% təşkil etmiş, artım tempinin 2008-ci ilde müqayisədə 7% azalması müşahidə olunmuşdur.

2009-cu il erzində Mərkəzi Bankın ehtiyat fondundan bankların nağd pula olan tələbatının ödənilmesi məqsədilə 322 milyon 691 min manat nağd pul dövriyyəyə buraxılmışdır ki, bu da keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 39 milyon 993 min manat çoxdur. Bu işe onu gətirən, muxtar respublikanın iqtisadiyyatın hadnadıdan artırma stimulusu ilə gələn tədbirlər və sosial-iqtisadi inkişaf yüksələn temple müşahidə olunur. Vətəndaşlara beynəlxalq standartlara uyğun bank xidməti göstərilməsi da 2009-cu ilde diqqətdə saxlanılmış, 58 adəd bankomatın xidmətindən istifadə olunmuşdur. Onların 36-sı Naxçıvan şəhərini, 22-si isə rayon mərkəzlərinin her birini əhəsi edir. Eyni zamanda, bankomatların gelecekdə böyük kəndlərdə qurulması da nəzərdə tutulub. Bu istiqamətətən tədbirər heyata keçirilən tədbirər davam etdirilir.

Muxtar respublikə üzrə əməkhaqqı, pensiya və fərdi plastik kart alanların sayı 2008-ci ilin müvafiq dövründə 80 min 123 adəd təşkil edirdi, hazırda plastik kart alanların ümumi sayı 92 min 858 adədə çatmış və ya 2008-ci illə müqayisədə 12 min 735 adəd artmışdır.

Qeyd edək ki, vətəndaşların xüsusi kart hesablarında hazırlı 3 milyon 551 min manat vəsait var. Yaradılan şəhərin hesabına banklara pul köçürülməsi evvelki illərlə müqayisədə xeyli artıb. Bu işe bir tərəfdən banklara olan inamın natiqisi, digər tərəfdən mərkəzin sosial rifah halının yaxşılaşmasını göstəricisidir.

Bəhs olunan dövrdə Naxçıvan şəhərində böyük ticarət mərkəzlərindən və ictmilə laş obyektlərində birbaşa nağdsız emalıyyatlar aparılması üçün vətəndaşlara 43 adəd pos terminalılla xidmət göstərilmişdir.

Muxtar MƏMMƏDOV

Doğma diliyəmiz Naxçıvanda ucqar dağ kəndlərinin sayı az deyil. Bir vaxtlar müxtəlif problemlər üzən bele yaşayış məntəqələrinə göstərilən hərəkəflə dövlət qayğısı İndi onların simasını osaslı surətdə deyib. Bele kəndlər biri de Şahbuz rayonun Yuxarı Qışlaq kəndidir. Bu kəndde çox olmuşam. Dəfələrlə Yuxarı Qışlaqdan keçib Keçəldəğ yaylağına getmişik. Payızın sonlarına yaxın bir qohumum məni hemin kənddəki dostunun toyuna aparmışdı. Kəndin yollarının evvelki vəziyyəti yadına düşdüründən bu devətdən boyun qaçırımaq istedim, ancaq alınmadı. Getmeli oldum. Etraf edim ki, getmeyimdən peşman deyiləm. Kende geden yola texminən 30-a yaxın yerde borular salınıb ki, dağlardan gələn qar-yağış suları insanları və avtomobilərin hərəketinə engel olub. Hemçinin, üst tərəfdən yola düşən daşların qarşısını almaq məqsədilə mühafizə divarları inşa olunub. Belece kəndin yol problemi həll olunub. Bundan əlavə, kəndin içində 8 metr uzunluğunda, 4 metr enində yeni körpü salınıb. Bütün bunları görəndən sonra istedim ki, dağ kəndinin bu günü haqqında qəzətimiz yazı hazırlayıb.

Şahbuz Rayon İcra Həkimiyəti başçısının Yuxarı Qışlaq kəndi üzrə nümayəndəsi İntiqam Qılıyevlə görüşüb həmsəbət oldum. Öyrəndim ki, Yuxarı Qışlaqda 158 təsərrüfatda 530 nefer yaşayır. Kənd adamlarının ixtiyarında 128 hektar torpaq sahəsi vardır. Onlar bu qiymətli servetdən ekinçiliyin və heyvandarlığın inkişafı üçün istifadə edirlər. Çünkü Yuxarı Qışlaqda heyvandarlığın inkişafı en çox diqqət yetirilen sahələrdən biridir. Bunun başlıca sebebi ise olaq sahələrinin və biçənəklərin çox olmasıdır. Kəndde 560 iribuyunuza mal-qara saxlanılır. Qışlaqlılar həmçinin 3800 xirdabuynuzu heyvan besleyirlər.

Yuxarı Qışlaqda ekinçiliyin de bəzi sahələri inkişaf etdirilir. 2009-cu ilde torpaq mülkiyyətləri 5 hektar sahəde kartof ekini heyata keçiriblər və bol mehsul elde ediblər. Kənd sakini Koroğlu Məmmədov kartofçuluqla meşəl olur. O, 2009-cu ilde ekim sahəsində götürdüyü mehsulla öz ailəsinin ikinci cəreya olan ehtiyacını tamamilə ödəyib, cari il üçün toxumluq mehsulu da hazırlırdı. Koroğlu bu sahəni daha da inkişaf etdirmek üçün geniş imkanı olduğunu bildirdi. Onu da qeyd etdi ki, ekinçiliyi inkişaf etdirmək üçün kənd su çəkilib. Kəndin erazisində isə 150 bulaq var. Bu, kəndin içmeli suya olan tələbatını tam ödəyir. Bulaqların suyundan yeri geldikdən sonra vurulmaq məqsədilə istifadə olunur.

Kəndin sakinleri arıcıqla da meşəl olurlar. Bu yaşayış məntəqəsinin yerləşdiyi məvqə arıcıqliq təsərrüfatının inkişafı üçün

alıcısi istehsalçıların dili ilə deşək, başının üstündədir.

Doğrudan da bele zəhmət-keş insanlar iqtisadiyyatımıza çox xeyir verir. Çünkü onlar heyvandarlığı, kartofçuluğu, bağçılığı, arıcıqliqi inkişaf etdirmekle həm öz ailələrinin iqtisadiyyatını gücləndirir, həm de bazar ekoloji cəhətdən temiz, yerli mehsulların təmİN edirler.

Dövlətimiz de bunu qiymətləndirir. Bele ucqarlıarda yerləşən kəndlərimizdə yaşayan insanların qarşılıqlıqları problemlərin həll olunmasına həssaslaşdır yanaşır. Onların rahat hayat sürməsi üçün hər cür şərait yaradılır. Ele bunun bariz nümunəsidir ki, indi bu kəndin

2009-cu ilin aprel ayının 14-de qəbul edilmiş "Arıcıqliq haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu bu gəlirli təsərrüfat sahəsində uğurlar qazanılmasına şərait yaratmışdır. Muxtar respublikamızda da arıcıqliq məşəl olanların sayı getdikcə artır. Bu da bir sira amillərlə bağlıdır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Arıcılar İctimai Birliyinin yaradılması bu sahə ilə məşəl olanlar arasında maarifləndirici tədbirlər və təcrübə mühəbadiləri aparılmışına, arıcıqliqda sinanılmış təcrübənin öyrənilməsinə şərait yaradıb. Diğer bir emil isə arıcıqliq məşəl olanlar məxtəlif yardımın verilməsindən. Öten il de bu iş davam etdirilmiş, Naxçıvan Muxtar Respublikası İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin xətti ilə arıcıqliq məşəl olan 27 nəfərə ümumiyyətde, 100 min manat güzəştli kredit verilmişdir ki, bu da evvelki ilde müqayisədə xeyli çoxdur. Qeyd edək ki, hazırda regionumuzda texminən 600 nəfərdən çox arıcıqliq məşəl olur.

Umumilikdə, muxtar respublikada 34 min 632 ailə ailesi mövcuddur. Bu sahədə Şahbuz, Ordubad və Culfa rayonları əralidə gedir. Diğer bölgələrimiz de daxili bazarnı bu qiymətli servətə olan tələbatının ödənilməsinə öz töhfələrini verirlər. Regionda əlverişli iqtisadi şərait, arıcılarla göstərilən hərəkəflə dövlət qayğısı bol mehsul istehsalına imkan vermişdir. 17 sentyabr 2008-ci il tarixdə təsdiq olunmuş "2008-2015-ci illərde Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin ərəqə mehsulları ilə etibarlı təminatına dair Dövlət Proqramı"ndan ərəli gələn vezifələrin yerine yetirilməsində arıcıqliq məşəl olantalar da feal istirak edirlər. Belə ki, öten il muxtar respublikada umumiyyətde 585 ton bal istehsal edilmişdir ki, bu da her bir ailəsindən 17 kilogram mehsul götürülməsi deməkdir. İstehsal edilən mehsulun satışında olan problemlər də aradan qaldırılıb. Muxtar respublikada təşkil edilən kənd təsərrüfatı mehsullarının satışı yarmarkasında keyfiyyəti bal mehsulları həm alicilar, həm de istehsalçılar üçün sərfli qiymətə satılır. Bu mehsullar muxtar respublikadan da kenara çıxırlar. Öten il Azərbaycan Respublikası Kend Təsərrüfatı Nazirliyi tərəfindən Bakı şəhərində keçirilmiş arıcıqliq mehsullarının sərgi-satış yarmarkasında muxtar respublikaya arıcılarının iştirakı təmin olunmuş, sergide 4,7 ton bal çıxarılmışdır. Həmin mehsul keyfiyyətinə görə en yuxarı qiymətə satılmışdır.

Qısa hazırlıq bəhərlərini verir

Ordubad Rayon İcra Həkimiyətindən aldığımız məlumatə görə, 2009-2010-cu ilin payız-qış mövsümüne hazırlıqla bağlı həyata keçirilən tədbirlər öz bəhərlərini verməkdədir. Bölgedə 16 transformator yarımtansiyasında təmir işləri aparılmış, istifadəyə verilmiş yeni obyektlərə və köhnəmiş xətərlərin evazına 31 kilometr uzunluğunda elektrik xətti çəkilmiş, 9 adəd məxtəlif gücə malik yeni transformator yarımtansiyası quraşdırılıb istifadəyə verilmişdir. Bundan başqa, 201 adəd dağaya yeni ilə evez olunmuş, 248 adəd dağın dibinə demir beton gövdə bərkidilmişdir.

"Soyuq" adlanan herbi hissəye 9,5 km mesafədə 10 kİlovoltluq hava xətti çəkilmiş, 2 adəd 400 kva-liq 10/0,4 kİlovoltluq transformator yarımtansiyası quraşdırılmışdır.

2009-cu ilde rayona 12535 milyon kİlovat/saat elektrik enerjisi daxil olmuş, onun da-

yər 752100 manat olduğu halda, 857 min manat vəsatlı toplanmışdır. Bu vəsatın 649 min manatı əhalidən, 72,5 min manatı özəl məssisələrdən, 135,5 min manatı təşkilatlarından və yığlımdır. Bu da istifadə olunmuş enerjinin 113,95 faiz ödenməsi deməkdir.

* * *

Bağlar diyanında öten il digər sahələrə yanaşı, ekoloji tərazilğın qorunması da diqqət mərkəzində saxlanılır. Bu cəhətdən yüksək ezmkarlıqla davam etdirilən yaşıllaşdırma tədbirlərinin əhəmiyyətini xüsusi qeyd etmək lazımdır. Bele tədbirlər zamanı 7205 adəd meşe, 26410 adəd meye ağacı, 1061 adəd gül kolu, 384 adəd hemisəyəşil ağac olmaqla cəmi 35060 adəd tıng ekilmişdir.

Umumiyətə isə il əzində 16 hektarda meşəsalma, 16 hektardan meşəberpa işləri aparılmışdır.

Mühafizə olunan təbiət ərazilərinin genişləndirilməsi de-

Kəndiniz və adamlarınız

Dağ kəndinin bir günü

elverişli şərait yaradır. Arıcılar qeyd etdi ki, bu tamiz mehsulun aliciları ölkəmizdə müxtəlif ünvənlərindən yaşayırlar, yeni ölkəmizdən hər yerinə mehsul göndərirler.

Öxulcanımıza Yuxarı Qışlağın meye bağlarından danışmaya bilərəm. Çünkü həqiqətən zəhmət tələb edən bu iş sakinləri qorxutmayıb. Onların hər birinin böyük meye bağlı var. Başlıarda can dərmanı istəsən tapılar. İcra nümayəndəsi qeyd etdi ki, bu mehsullar xüsusi yesiklərə yığılır, qışın sonuna, yazın avəvelinə kimi istifadə olunur. Öyrəndim ki, bezi bağlardan 1 tona yaxın meye yığılır ki, bunun da bir hissəsi bazaar, yarmarkalarına çıxırlar. Çox sevindiricidir ki, ekoloji cəhətdən temiz olan bu mehsulların

mədəniyyət evi, zengin kitabxanası, tibb məntəqəsi var. 2005-ci ildə kəndde gözəl bir məktəb tikilib istifadəyə verilib. 156 şagird yerlik bu məktəbdə 82 şagirdin təriyəsi və təhsili ilə 20 müəllim meşəl olur. Məktəbin zengin fizika, kimya laboratoriyaları, futbol meydançası, idman zalı, həyatında isə xüsusi idman qurğuları vardır.

Bu dağ kəndinin sakinləri çox rahat hayat sürürler. Çünkü artıq qaz problemi həll olunub, işıqla bağlı yaranan çətinliklər aradan qaldırılıb. Kəndə fasiləsiz elektrik enerjisi verilir. Her bir ailə mavi yanacaqdən istifadə edir. Bunlar imkan verir ki, ilin bütün fəsillərində, xüsusən de qarlı-boranalı qış aylarında sakinlər eziyyəti çekməsin.

Bu sebəbdən de toyuna getdiyimiz cavan oğlan kimi heç bir yenilər quran gənc doğma yurdlarından əzələnmiş. Əksinə, bir vaxtlar bir tike çörək qazanmaq məqsədi ilə başqa yerdərə üz tutan qışlaqlılar da öz doğma kəndlərinə qaydırırlar. Son illər kəndde inşa olunan bir neçə fərdi yaşayış evi de kəndin inkişafından soraq verən amıldır.

Əzəmet HƏSƏNOV

Xəbər

Dövlət qayğısı bol mehsul yetişdirməyə şərait yaradır

Naxçıvan Muxtar Respublikası Taxil Ehtiyatı Anbarının istifadəyə verilməsi de görülen işlər sırasındadır. Taxılçılara güzəştli kreditlərin verilməsi isə onlara göstərilən daha bir qayığın nümunəsidir. Qeyd edək ki, öten ilin birinci yarısında bu sahə ilə meşəl olanları 497 min 900 manat həcmində güzəştli kredit verilmişdir. Göstərilən qayğı evezəsiz qalmamış, 33 min 592,5 hektar sahədən 94693 ton mehsul götürülmüş, mehsuldarlıq 28,2 sentnere çatdırılmışdır.

Babek rayonunda taxılçılıq-

da zəngin təcrübə qazanılıb. Öten il rayonda 10203,9 hektar sahəde taxil ekini keçirilmişdir. Onun 8580 hektarını buğda, 1623,9 hektarını isə arpa teşkil etmişdir. Neticəde 29745 ton mehsul elde olunmuşdur ki, onun da 25365 tonu buğda, 4380 tonu isə arpadır. Mehsuldarlıq isə 29,2 sentnere çatdırılmışdır.

Qeyd edək ki, bu il üçün bol mehsulun esası payızda qoyulub. Yazlıq ekin keçirilecek sahələrə sum qaldırılması temin edilib.

Türkən HÜSEYNLİ

Muxtar respublikada istehsal olunan ümumi daxili mehsulun üçde bir hissesi kənd təsərrüfatının payına düşür. Ən əsas qida mehsulları hesab edilən taxiilər istehsalı bu sıradə başlıca yer tutur. Ona görə de regionumuzda taxiil istehsalının libellə artırılmasına xüsusi diqqət yetirilir. Keyfiyyətli taxiil mehsulları elde etmək üçün hərəkəflə şərait yaradılır. Muxtar respublikaya müasirliyi kənd təsərrüfatının teknikalarının getirilmesi və taxılçılıq meşəl olanların mehsuldar taxum sortları ilə təchiz edilməsi taxiilçiliğin inkişafına stimul verir. Öten ilde

ekoloji mühitin sağlamlaşdırılmasına öz təsirini göstərməkdedir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 25 noyabr tarixli Sərəncamı ilə Akademik Həsen Əliyev adına Ordubad Milli Parkının ərazisi Şahbuz Dövlət Təbiət Qoruğu, habelə Culfa və Ordubad rayonlarının inzibati ərazisində olan dövlət meşə fondu, Şahbuz, Culfa, Ordubad rayonlarının ərazisindəki yay olaqlarının torpaqları hesabına genişləndirilmiş, 42 min 787 hektardan çox ərazidə Akademik Həsen Əliyev adına Azərbaycan Respublikasının Zəngəzur Milli Parkı yaradılmışdır. Muxtar MƏMMƏDOV

Xüsusi satınalma elanı

L-42408-ICB-2.02 Tenderə Dəvət

Tarix: 19 yanvar 2010

Kredit nömrəsi və adı: 2571-AZE

Cox Tərəf Şəhər Su Təchizatı və Kanalizasiya Tekmillesdirmə Programı

Müqavilənin nömrəsi və adı: L-42408-ICB-2.02 Naxçıvan şəhərində Su Paylayıcı və Kanalizasiya Şəbəkəsinin Tikintisi (Beynəlxalq Rəqəbatlı Tender)

Təkliflərin son təqdim etmə tarixi: 9 mart 2010-cu il yerli vaxtla saat 16:00-a qəder

1. Azərbaycan Respublikası Hökuməti (bundan sonra "Borçalan" olaraq adlanılaç) AZE 42408-01 Cox Tərəf Şəhər Su Təchizatı və Kanalizasiya Sistemlərinin İnvestisiya Proqramının icrası üçün xərcərin ödənilməsi meqsədi Asiya İnkışaf Bankından (AIB) kredit almışdır. Bu kreditin bir hissəsi yuxarıda adı çəkilən müqavilə üzrə ödəmələr üçün istifadə olunacaqdır. Tender AIB üzrə münasib ölkələrdən olan iddialar üçün açıqdır.

Tərəf Senedlərinin Bölmə 3-də Qiyametlindən və İxtisas Uyğunluğu Kriteriyalarında "Tendere Buraxılar/Buraxılmayan" üçün qiymətləndirilmə şərtləri verilmişdir.

2. Naxçıvan MR Dövlət Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Agentliyi, (Sifarişçi) Naxçıvan şəhərində Su Paylayıcı və Kanalizasiya Şəbəkəsinin Tikintisi və tamamlanması üçün aşağıdakı məlumatda daxil olmaqla, münasib ölkələrdən olan iddialar tədəvət edir:

A. Su Qəbuləcili Qurğu
• Su Anbarının tikintisi ($V=10\ 000\text{m}^3$)

1 adəd

B. Su Təchizatı Sistemi

• Su Paylayıcı Şəbəkənin tikintisi-
21572 m²

• Yolların asfalt örtüyünün bərpası-
51000 m²

• Su təchizatı və su saygacının ev birləşməleri-2810 dest

C. Kanalizasiya Sistemi

• Cirkili Su Şəbəkəsinin (kanalizasiya) tikintisi- 1835m

• Yolların asfalt örtüyünün bərpası-
64000 m²

• Ev birləşməleri- 530 dest

Nəzərdə tutulan icra müddəti 18 aydır.

3. Yalnız aşağıda qeyd olunmuş xüsusiyyətlərə malik iddialar bu tenderde iştirak edə bilərlər:

• Son 5 (beş) il ərzində dəyəri 9 000 000 (doqquz milyon) ABŞ dollar olan və azı 1 (bir) oxşar işlərin tikintisi və müvəffəqiyətə tamamlanması üzrə təcrübəsi olmalıdır.

• Son 3 ilde orta illik tikinti dövriyyəsi, dövriyyəsi tamamlanmış və ya hele de davam etməkə olan müqavilədən almış minimum 12 000 000 (on iki milyon) ABŞ dollar olan

• Tədarif iştirakçıları nəzərdə tutulan işlərin icrası üçün əsas vəzifelərə təklif etdik-

ləri mütəxəssislerin oxşar işlərde en azı 5 illik təcrübəsi olduğunu təsdiqləyən sənədlər təqdim etmelidir.

• Tədarif iştirakçıları göstərməlidir ki, nəzərdə tutulan işlərin icrası üçün həqiqətən de müvafiq texniki xüsusiyyətlərə malikdirlər.

• Tədarif iştirakçıları özərinin maliyyə ardiçiliqlərinin təkif edilən tender qiymətinə vəzifələrinin səbəb edən sənədlər təqdim etmelidir.

4. Beynəlxalq Rəqəbatlı tender Asiya İnkışaf Bankının bir merhələli sistemində: Birzərfi tender proseduruna esasen heyata keçiriləcək.

5. Əlavə məlumat elde etmək və tender sənədlərinin nəzərdən keçirmək üçün iddiyalar aşağıda göstərilən ünvanla əlaqə saxlaya bilerlər.

Əlaqələndirici şəxs: Faiq Şixəliyev,

Layihə İdarəetmə Grupunun direktoru

Naxçıvan MR Dövlət Meliorasiya və

Su Təsərrüfatı Agentliyi

Naxçıvan şəhəri, Xətai məhəlləsi.

Azərbaycan Respublikası, Naxçıvan

Muxtar Respublikası.

Telefon: (+994136) 45-26-18, Faks:

(+994136) 45-30-67.

E-mail: nakhuwss@mail.az

6. Maqbul tender iştirakçıları tender sənədlərinin İngiliscə dilləndə almaq üçün :

• L-42408-ICB-2.02 Naxçıvan şəhərində Su Paylayıcı və Kanalizasiya Şəbəkəsinin tikiliməsi tender sənədləri üçün yuxandakı ünvanla müraciət edə bilər

• 200 manat və ya 250 ABŞ dollar mebleğində geri qaytarılmayan vesaiti aşağıdakı hesab nömrəsinə keçirməlidir. İltki və ya gec çatdırılma halları üçün heç bir öhdəlik daşılmır.

Benefisiarın adı: Naxçıvan MR Dövlət Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Agentliyi
INTP: 0200022991

Benefisiarın Bankı: Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı Naxçıvan MR İdəresi

Yerli vətəndaşlığı ile hesab No: 1232090026944
Xarici vətəndaşlığı ile hesab No: 1232190001840

Kod: 502906

SWIFT Code: NABZAZ2C

7. Tender təkliflərinizi çatdırın:

• Naxçıvan MR Dövlət Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Agentliyi. Naxçıvan şəhəri, Xətai məhəlləsi.

• Son tarixdə və ya evvel: 9 mart 2010-cu il yerli vaxtla saat 16:00-dək.

• Tender zamanı-300 000 ABŞ dolları və ya buna bərabər asanlıqla çəvrilə bilən her hansı digər vətəndaşlığı ile birləşdir.

Təyin olunmuş son tarix tamamlandıqdan sonra iştirak edəcək iddiaların nümayandaları qarşısında tender təklifləri açılaçaqdır.

8. Yerli iddialara üstünlük verilir.

Naxçıvanda "İdman-Azərbaycan" televiziya kanalının yayımına başlanılb

"İdman-Azərbaycan" televiziya kanalının Naxçıvan Muxtar Muxtar Respublikası ərazisində yayımına başlanılb. Naxçıvan Muxtar Muxtar Respublikası Rabitə və İnfərmasiya Texnologiyaları Nazirliyinin 15-dən idman kanalının verilişlərinin muxtar respublikası ərazisində Duzdag Radio Televiziya Vətəni Stansiyası tərəfindən yayılmasına təmin edib.

Muxtar respublikası sakinləri telekanalın verilişlərini gün er-

zinde saat 12:00-dan 3:00-dək metrlik diapazonda 3-cü kanalda izleyə bilərlər.

Məlumat üçün deyək ki, "İdman-Azərbaycan" televiziyanın verilişlərinin həcmi sutkada 15 saatdır. Telekanalda futbol, voleybol, güleş, cüdo, yüngül atletika və digər idman növleri üzrə beynəlxalq yanşalar Azərbaycan dilində nümayiş etdirilir.

Naxçıvan MR Rabitə və İnfərmasiya Texnologiyaları Nazirliyinin metbuat xidmeti

Naxçıvan Regional Peşə-Tədris Mərkəzi 2010-cu il üçün kötirovka elan edir

1. Ərzaq məhsullarının satın alınması.

Kötirovka 26 yanvar 2010-cu il tarixdən qədəb edilir. Sorguda: aşağı qiymət, yüksək keyfiyyət, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, texniki işlədiyi, maliyyə imkanlarına malik olması, göstəricilərinə üstünlük veriləcəkdir. Kötirovka 27 yanvar 2010-cu il tarixdə saat 11:00-da Naxçıvan Regional Peşə-Tədris Mərkəzində açılaçaqdır. İddiaların selahiyəti nümayandaları iştirak edə bilərlər.

Əlaqələndirici şəxs:

Mehmməd Qoribov

Telefon: 45-57-99

Ünvan: Naxçıvan şəhəri

Ənvan: AZ-7000,

Naxçıvan, Təbriz küçəsi, 1.

Telefonlar: Məsul katib: 45-62-47

Səbərlər: 45-81-44, 45-51-18

Müxbirlər: 45-75-21

Faks: 44-52-52

Specific procurement notice

Invitation for bids L-42408-ICB-2.02

Date: 19 January 2010

Loan number and Title: 2571-AZE: MFF Water Supply and Sanitation Improvement Program

Contract No. and Title: L-42408-ICB-2.02 Construction of Water Supply Distribution and Sewerage Network in Nakhchivan Town (International Competitive Bidding)

Deadline for Bids: On or before 16:00 (local time), 09 March 2010

1. The Republic of Azerbaijan (hereinafter called "Borrower") has applied for loan from the Asian Development Bank (ADB) (hereinafter called "loan") toward the cost of AZE 42408-01 MFF Water Supply and Sanitation Investment Program. Part of this loan will be used for payments under the contract named above. Bidding is open to bidders from eligible source countries of the ADB.

Qualifying requirements for assessment on a "Pass/Fail" basis are stipulated in

Section 3: Evaluation and Qualification Criteria of the bidding document.

2. The State Amelioration and Water Management Agency (SAWMA) of the Nakhchivan AR ("the Employer") invites sealed bids from eligible bidders for the construction and completion of Water Supply Distribution and Sewerage Networks in Nakhchivan Town, consisting of the followings:

A. Water Intake Facilities

• Construction of water reservoir ($V=10000\text{m}^3$) - 1 unit

B. Water Supply System

• Construction of water distribution network - 21,572m

• Rehabilitation of asphalt covering of roads - 51,000m².

• Connection of houses including supply and installation of water meters - 2,810sets.

C. Sewerage System

• Construction of wastewater (sewerage) network - 18,335m

• Rehabilitation of asphalt covering of roads - 64,000m².

• Connection of houses - 530sets.

The estimated implementation period is 18 months.

3. Only eligible bidders with the following key qualifications should participate in this bidding:

• Experience in construction and successful completion of minimum one (1) contract with similar works with a value of at least equivalent to US\$ nine (9) million within last five (5) years;

• Minimum average annual construction turnover of US\$ equivalent shall be twelve (12) million calculated as total certified payments received for contracts in progress or completed, within the last three (3) years;

• The Bidders must submit documents

demonstrating that their personnel, proposed for the key positions, meeting requirements, minimum five (5) years of experience in similar works;

• The Bidders must demonstrate that they have enough technically capability to implement similar works;

• The bidders shall provide documents to prove that their financial consistency is not less than proposed bid price.

4. The International Competitive Bidding will be conducted in accordance with ADB's Single Stage: One-envelope Bidding Procedure.

5. To obtain further information and inspect the bidding documents, bidders should contact:

Attention: Mr. Faiq Shikhlaiyev, Director of Project Management Unit (PMU)

State Amelioration and Water Management Agency, Nakhchivan AR

Khatai district, Nakhchivan town,

The Republic of Azerbaijan, Nakhchivan Autonomous Republic;

Telephone: (+994136) 45-26-18; Fax: (+994136) 45-30-67;

Electronic mail address: nakhuwss@mail.az

6. To purchase the bidding documents in English, eligible bidders should:

• Write to address above requesting the bidding documents for L-42408-ICB-2.02 Construction of Water Supply Distribution and Sewerage Networks in Nakhchivan Town;

• Pay a non-refundable fee of Manat 200.00, or US\$ 250.00, by direct deposit to the account No. mentioned below. No liability will be accepted for loss or late delivery.

Beneficiary's Name: State Amelioration and Water Management Agency (SAWMA), Nakhchivan AR

INTP: 0200022991

Beneficiary's Bank: Nakhchivan Department of the Central Bank of Azerbaijan Republic

Local currency account No: 1232090026944

Foreign currency account No: 1232190001840

Code: 502906

SWIFT Code: NABZAZ2C

7. Deliver your bid:

State Amelioration and Water Management Agency (SAWMA), Nakhchivan AR

Khatai district, Nakhchivan town,

The Republic of Azerbaijan, Nakhchivan Autonomous Republic

On or before the deadline: 16:00 (local time), 09 March 2010;

Together with a Bid Security of US\$ 300,000.00 or an equivalent amount in a freely convertible currency.

Bids will be opened immediately after the deadline in the presence of bidders' representatives.

8. Domestic Preference Scheme shall not be applied.

Bildiriş

"Engil LTD" şirkəti Naxçıvanda ticarət nümayəndəsi vəzifəsinə işa qəbul elanıdır. Teləbər: all tehlili, yaş 18-26 arası, BC kateqoriyalı sürücülük vəsisi olunur.

Əlaqə telefonu: 050 270-11-15

Altıñ vəzifətən əsaslı

Naxçıvan Dövlət Universitetindən Isa Həbibəlli, İsmayıllı Hacıyev, Hüseyin Həsəmli, Vəli Hüseynov, Məmməd Rzayev, Həmzə Cəfərov, Arəz Zələv və Hikmət Məhdiyev Yeni Azərbaycan Partiyası Naxçıvan şəhər təşkilatının sədri

ƏLƏKBƏR QULİYEVİN

vəfatindən kədərindələrini bildirir və mərhumun əliaşəsinə derin hüsnə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Xəlci İşlər Nazirliyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındaki idarəsinin kollektivi

ƏLƏKBƏR QULİYEVİN

vəfatindən kədərindələrini bildirir və derin hüsnə başsağlığı verir.

Nömrəyə məsul: Ülkər Əliyeva

Qəzet redaksiyanın kompyuter mərkəzində yığılıb, sahifələrinin "Əcəmi" NPB-də ofset ilə çap olunmuşdur.

Tiraj: 3700. Sifariş № 84

Baş redaktor:
RABIL KƏTANOV

Qeydiyyat №: 575

Ölyazmalara cavab verilmər
və onlar geri qaytarılınır